

RESTAURATIE, HERBESTEMMING EN
NIEUWBOUW
VAN DE 'S HERTOGLMOLENS
TE AARSCHOT.

De Hertogenmolens vormen een uniek stukje patrimonium dat in oorsprong teruggaat tot de 14de eeuw. De huidige constructie, meer bepaald het centrale vijftiedige deel met zijn kenmerkende puntgevels dateert uit de 16de eeuw. De molen vervulde in de loop van de geschiedenis de verschillende functies van graanmolen, schorsmolen en glas molen én fungeerde door zijn unieke ligging tegelijk als brug over de Demer en als verdedigingsbouwwerk voor de stad. Zoals meestal bij eeuwenoude monumenten kent het gebouw een geschiedenis van verval, heropbouw en uitbreiding. De grootste volumeuitbreiding gebeurde tijdens de industriële revolutie, maar werd in 1970 vernield door een brand. Die brand vormde een eerste feit in de recente geschiedenis van verval. In 1986 stortte de zuid-westgevel gedeeltelijk in en in de daaropvolgende jaren volgden leegstand en verwaarlozing. Tegelijk werden nog studies uitgevoerd en projecten geconcipieerd. Vandaag wil men een einde stellen aan deze periode en stelt men een kwalitatieve bouwcampagne in het vooruitzicht die de restauratie, de herbestemming en de uitbreiding tot een bruikbaar en levend monument beoogt. Daartoe zoekt men visie en een haalbare aanpak. Het project wordt opgestart door de Afdeling Monumenten en Landschappen, maar zal worden uitgevoerd door de stad, mogelijk in samenwerking met private partners, en moet kaderen in een stadsvernieuwingsproject waarin de Hertogenmolens door hun cruciale ligging een belangrijke en verbindende schakel vormen tussen beide stadsdelen.

LOCATIE	PUBLICATIEDATUM	16/07/2003
Demerstraat 1 3200 Aarschot	SELECTIEDATUM	10/09/2003
	GUNNINGSDATUM	20/01/2004
BOUWHEER	CONTRACTDATUM	31/05/2006
MVG - Afdeling Monumenten en Landschappen	OPLEVERINGSDATUM	01/12/2008

ONTWERPTeam 1
Team Herman Van Meer
geen voorstel ingediend

ONTWERPTeam 2
Architectenbureau Vanhecke & Suls bvba

ONTWERPTeam 3
Hugo Lejon ontwerp bureau

ONTWERPTeam 5
Jo Peeters architectuurgroep

ONTWERPTeam 4
noA.architecten bvba

voormalige werking

nieuwe ruimtebeleving

PLAN niveau 0

PLAN niveau 1

PLAN niveau 2

gastenkamers, restaurant, winkel, wooning, zaal, museumruimte

De Demervallei maakt deel uit van een uitgebreid netwerk voor fiets-, wandel- en natuurrecreatie. 's Hertogenmolens neemt hierbinnen een centrale positie in als rustpunt langs de verschillende routes op en langs de Demer. Lokaal vormt de molen een fiets- en voetgangersverbinding tussen het noordelijk en het zuidelijk deel van Aarschot. Het eiland wordt voor deze doeleinden ingedeeld in twee deelgebieden. De oostelijke zijde wordt versterkt in zijn verbindingfunctie. De westelijke zijde behoudt zijn rustig en landelijk karakter. De ontsluiting van het gebouw heeft samen met de interne circulatie een belangrijke impact op de herbestemming van het molencolplex. De structuur van het geheel is terug te leiden tot een serie van acht traveeën. Deze worden gerespecteerd en als bepalend geïnterpreteerd. De oorspronkelijke continuïteit van de horizontale circulatie langs de oostgevel doorheen alle traveeën wordt op de verschillende verdiepingen bewaard. Een diagonale publieke zone, die toelaat dat de bezoeker het gebouw in zijn volledige lengte en zijn volledige hoogte kan ervaren, wordt gecreëerd, vertrekkend op het gelijkvloers op het eiland en leidend tot de grote zolderruimte onder de monumentale daksanten van het zuidelijk gebouwdeel. Deze keuze laat toe dat een aantal andere ruimtes meer private invullingen kunnen krijgen zonder het openbaar aspect van het gebouw en zijn directe omgeving te beperken. Er wordt niet gestreefd naar een harde of verregaande restauratie van het bestaande. Er wordt enkel voorzien in de noodzakelijke herstellingen om verder verval te stoppen. Aan het huidige aspect van de binnenruimtes wordt zo weinig mogelijk geraakt. De gevels behouden hun huidige verschijning. Voor het materiaalgebruik in de nieuwe en te herstellen delen worden termen als verweering, oxidatie en patina als ontwerpstrategie en keuzecriterium ingezet. Aanleidingen voor de herbestemming zijn 'het gebouw als brug', 'het gebouw als machine', 'het gebouw als woning', 'een ecologische uitstraling', 'een museaal - educatieve betekenis', 'watercontact', 'hedendaagse gevel', 'toegankelijkheid', enz... Eén scenario voor hergebruik werd uitgewerkt. Het betreft enkel een illustratie van de ruimtelijke mogelijkheden en vormt geen beperkend voorstel.